

REFERAT Natur, Miljø og Klimaudvalget d. 11-04-2023

Mødedato   Tirsdag d. 11. april 2023 kl. 16:00

Mødested   Seglet

Mødedeltagere   Thomas Brücker, Mads Emil Munk Hansen, Klaus Markussen, Jørgen Suhr, Nikolaj Frank Natarak Frederiksen

Indholdsfortegnelse

Budget 2024-2027, Natur, Miljø og Klimaudvalget.....	3
Budget 2024-2027 - vurdering af anlægsplanen.....	5
Drøftelse af digitaliseringsprojekter.....	6
Model for klimavurdering ift. budgetønsker.....	8
Nyttehaver - Bjerggården - brugerinddragelse.....	11
Lokalplan 481, 482 og 483 - to solcellerparker og et PtX-anlæg - involvering.....	15
Metode for at udvælge indsatsområder og udarbejdelse af oversvømmelseskort.....	18
Klimaplan - status.....	20
Statens vandområdeplaner - status på vandløbsindsatser.....	23
Tilsynsindberetning - gebyrfinansieret tilsyn med virksomheder.....	25
Boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) - status på grund- og drikkevandsbeskyttelse.....	27
Fællesskab og samarbejde i Favrholm Stadionkvarter - udkast til notat i høring.....	29
Nyt fra udvalgsformanden og forvaltningen.....	32
Digital godkendelse af referat.....	33

Punkt 1: Budget 2024-2027, Natur, Miljø og Klimaudvalget

22/15770

Indstilling

Direktionen indstiller, at Natur, Miljø og Klimaudvalget drøfter udvalgets forslag til omprioriteringskatalog, som omfatter forslag til finansiering til budget 2024-2027.

Sagsfremstilling

Formålet med denne sag er at videreføre drøftelser fra marts af udvalgets forslag til budget 2024-2027.

På april mødet drøfter udvalget følgende:

- orientering om bemærkninger til regnskab 2022 inden for udvalgets område, regnskabsbemærkninger for udvalgets aktivitetsområde(r) er vedlagt som bilag 1
- forslag til finansieringsforslag, til investeringsforslag med positivt afkast, aktivitetsudvidelsesforslag og anlægsønsker.

Til udvalgets orientering har økonomiudvalget som en del af omprioriteringssagen besluttet, at fagudvalgenes forslag til budgetprocessen fokuserer på:

- forslag der kan sikre ønsket omstilling
- investeringsforslag med positivt afkast i budgetperioden
- forslag der er forudsætninger for implementering af ny lovgivning
- forslag afledt af nye ufravigelige behov
- forslag om kapacitetstilpasning
- forslag der opdaterer tidligere budgetforslag, som er nødvendige for indeværende budgetperiode
- færre anlægsønsker fra fagudvalgene
- undersøge om der i anlægsplanen er eksisterende projekter der kan undværes eller udskydes
- forslag inden for digitalisering og velfærdsteknologi.

I forhold anlægsønsker og forslag inden for digitalisering og velfærdsteknologi bliver der udarbejdet særskilte sager til udvalgenes dagsorden.

Økonomiudvalget bemærkede, at Natur, Miljø og Klimaudvalget den 10. oktober besluttede at bede om en sag til udvalget og økonomiudvalget, som anviser forskellige muligheder for, hvordan klimakonsekvenser kan synliggøres i budgetforslag.

På baggrund af udvalgets drøftelser arbejder forvaltningen videre med udvalgets forslag og idéer, og resultatet af forvaltningens arbejde fremlægges på udvalgets møde i maj. På baggrund af udvalgets drøftelse i maj samles dette og andre udvalgs budgetdokumenter efter junimødet med henblik på at kunne indgå i direktionens budgetforslag, som er grundlaget for byrådets 1. behandling af budgettet i august 2023.

Retsgrundlag

Styrelsesloven § 40.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning i Natur, Miljø og Klimaudvalget den 11-04-2023

Udvalget drøftede omprioriteringskatalog til budget 2024-2027.

Udvalget besluttede at bortprioritere forslag om 'Pøle å Munkeengen' og forslag fra Byforum om 'Slotssøen, bredsikring' med henvisning til økonomiudvalgets beslutning jf. ovenfor.

Bilag

Bilag 1 Regnskabsbemærkninger til NMK

Punkt 2: Budget 2024-2027 - vurdering af anlægsplanen

22/15770

Indstilling

Direktionen indstiller at Natur, Miljø og Klimaudvalget foretager vurdering af eksisterende anlægsprojekter i anlægsplanen 2027 med henblik på at identificere mulige justeringer i beløb og/eller den tidsmæssige placering af anlægsprojektet.

Sagsfremstilling

Fagudvalgene blev på møderne i marts introduceret til den kommende budgetproces for budget 2024-2027.

Fagudvalgene har som del af omprioriteringssagen godkendt af økonomiudvalget i februar fået til opgave at undersøge, om der i anlægsplanen er eksisterende projekter der kan undværes eller udskydes.

Som bilag vedhæftes den aktuelle anlægsplan med markering af forvaltningens vurdering ift. mulighed for justering.

Ud over denne vurdering er der fra økonomiudvalget et fokus på at fagudvalget minimerer antallet af anlægsønsker til den kommende budgetproces.

Fagudvalgets opgave er at protokollere dets vurdering, herunder om nogle af de eksisterende anlægsprojekter kan udskydes, udgå af anlægsplanen eller om der er behov for en nærmere afklaring af anlægsprojekter, inden denne vurdering kan foretages.

Økonomiudvalget vil efterfølgende på mødet i maj få præsenteret fagudvalgenes samlede vurderinger af den eksisterende anlægsplan.

Retsgrundlag

Styrelsesloven § 40.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning i Natur, Miljø og Klimaudvalget den 11-04-2023

Udvalget vurderede den eksisterende anlægsplan og indstiller at der ved budgetforhandlingerne i 2023 prioriteres i anlægsplanen.

Bilag

Anlæg 2024-2027

powerpoint med anlæg til alle udvalg - april 2023

Punkt 3: Drøftelse af digitaliseringsprojekter

23/717

Indstilling

Direktionen indstiller, at fagudvalgene drøfter status og muligheder for digitaliseringsprojekter.

Sagsfremstilling

Økonomiudvalget har som en del af beslutningen om budgetprocessen for 2024-2027 besluttet, at projekter vedrørende digitalisering og velfærdsteknologi kan medgå til at skabe omstilling, og at finansiering af initialinvesteringer kan ske via digitaliseringspuljen i en samlet afvejning af denne. Baggrunden er arbejdet med strategien for digitalisering og velfærdsteknologi.

Med henblik på at understøtte dette arbejde og arbejdet med digitalisering og velfærdsteknologi generelt er der udarbejdet denne sag, som har følgende indhold ift. fagudvalget, hvor forvaltningen vil præsentere, og fagudvalget får mulighed for at drøfte:

- En oversigt over igangværende digitaliserings- og velfærdsteknologi projekter på fagudvalgets område.
- En oversigt over relevante ideer, som endnu ikke er igangsat eller vurderet, inden for fagudvalgets område.
- Præsentation af KL's teknologiradar, som viser hvilke digitaliserings- og velfærdsteknologier, som dels er vurderet modne til alle kommuner i Danmark, og hvor kommunerne har disse i brug. Der præsenteres både en teknologiradar for alle kommuner samlet, og en alene for Hillerød Kommune. Forvaltningen vil fra 2024 sikre at der laves en teknologiradar for Hillerød Kommune for hvert fagområde.

Chefen for Digitalisering og IKT-Drift og eventuelt relevante medarbejdere, deltager under behandling af dette punkt.

Retsgrundlag

Ikke relevant for sagen.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning i Idræt og Sundhedsudvalget den 11-04-2023

Udvalget drøftede status og muligheder for digitaliseringsprojekter.

Bilaget "Idekatalog version 11.4.2023" (dokumentnr: 42178/23) blev sendt forud for mødet. Bilaget er vedhæftet referatet.

Beslutning i Natur, Miljø og Klimaudvalget den 11-04-2023

Udvalget tog orienteringen og status til efterretning.

Bilaget "Idekatalog version 11.4.2023" (dokumentnr: 42178/23) blev sendt forud for mødet. Bilaget er vedhæftet referatet.

Beslutning i Børn, Familie og Ungeudvalget den 12-04-2023

Udvalget tog sagen til efterretning.

Idekatalog version 11.4.2023" (dokumentnr: 42178/23) blev sendt forud for mødet. Bilaget er vedhæftet referatet.

Afbud: Mie Lausten (A)

Stedfortræder: Peder Bisgaard (A)

Beslutning i Kultur og Fritidsudvalget den 12-04-2023

Udvalget drøftede status og muligheder for digitaliseringsprojekter.

Bilaget "Idekatalog version 11.4.2023" (dokumentnr: 42178/23) blev sendt forud for mødet. Bilaget er vedhæftet referatet.

Beslutning i Omsorg og Livskraftsudvalget den 12-04-2023

Udvalget tog sagen til efterretning.

Bilaget "Idekatalog version 11.4.2023" (dokumentnr: 42178/23) blev sendt forud for mødet. Bilaget er vedhæftet referatet.

Beslutning i Arkitektur, Byplan og Trafikudvalget den 13-04-2023

Udvalget tog orienteringen til efterretning.

Bilaget "Idekatalog version 11.4.2023" (dokumentnr: 42178/23) blev sendt forud for mødet. Bilaget er vedhæftet referatet.

Afbud: Tue Tortzen (Ø)

Bilag

Hillerød Kommune teknologiradar v.1 HK + samlet

Idekatalog - fagudvalg

Idekatalog version 11.4.2023

Punkt 4: Model for klimavurdering ift. budgetønsker

21/4672

Indstilling

Direktionen indstiller til Natur, Miljø og Klimaudvalget og økonomiudvalget at anbefale byrådet:

1. at drøfte klimavurdering ift. budgetønsker
2. at eventuelle kommende udgifter indarbejdes i budget 2024.

Sagsfremstilling

Baggrund

Sagen forelægges med henblik på at belyse muligheder for at få klimavurdering til at indgå som en del af budgetønsker.

- Natur, Miljø og Klimaudvalget har ønsket, at forvaltningen kommer med et forslag til en model for klimavurdering ift. budgetønsker (FF, AU og AØ) til budgetprocessen, herunder hvad det kræver at gennemføre klimavurderingerne.
- Økonomiudvalget har bemærket Natur, Miljø og Klimaudvalgets ønske.

Andre kommuner ønsker også at arbejde med klimabetragtninger i budget og beslutningsprocesser. Erfaringer viser, at en evidensbaseret opgørelse af klimaeffekter kan forudsætte ret omfattende beregninger og dermed er betinget af afsættelse af ressourcer. Det skal også nævnes, at klimarefleksion ikke er lige relevant i alle sager, da der er forskel på karakteren.

Middelfart Kommune er en af de kommuner i Danmark, som siden 2019 har arbejdet med at forankre klima i de politiske beslutninger. Hensigten er, at flere politiske og administrative aktører inden for de forskellige fagområder tager bevidst stilling til klimapåvirkning. En systemisk tilgang som betyder, at der sker en kvalitativ vurdering og at der hvor muligt også vil kunne ske en kvantitativ vurdering.

Økonomiudvalget er tidligere blevet orienteret om Aarhus-modellen. Og har bedt forvaltningen fremlægge en sag, når der foreligger en egentlig evaluering fra Aarhus Kommune.

Forskellige niveauer for klimavurdering af budgetønsker

Der kan arbejdes med klimavurdering på forskellige niveauer og måder:

- De respektive forvaltninger kan i budgetønsket beskrive de klimamæssige overvejelser, som er gjort ifm. budgetforslaget; har man taget klimavenlige valg for f.eks. indkøb og byggeri og er der klimaeffekter knyttet til den foreslåede aktivitet. Det kan give beskrivelser af varierende kvalitet. Og vil resultere i, at der gøres et minimum af overvejelser og erfaringer med at beskrive klimaeffekt af de foreslåede tiltag. Det kan desuden bidrage til øgede refleksioner vedr. klima. Det vil også oparbejde kompetencer til at vurdere klima som en parameter i de samlede beslutningsoplæg.
- Der udarbejdes vurdering af samtlige budgetforslag, f.eks. en trafiklysmode med hvor klimaeffekten rangeres som rød, gul eller grøn. For at få en vurdering på ens grundlag, kan man bede en ekstern rådgiver stå for alle vurderingerne. Det vil forudsætte afsættelse af ressourcer. Pris. pr budgetforslag vil afhænge af ønsket kvalitetsniveau samt kompleksiteten i forslagene (jf. også næste punkt).
- Der udføres en decideret CO₂-beregning, som nok vil forudsætte ekspertbistand.
- På varekøb kan nogle vareleverandører (f.eks. Hørkram) oplyse CO₂-belastning for produktion/transport.

- På anlægsprojekter må man definere, hvordan man vil foretage beregning, og hvilke effekter, der skal tages med i hhv. anlægs- og driftsfasen.
- På udgifter til planlægning og rådgiverydelser, må man definere, hvordan man vil opgøre klimabelastningen for en rådgiver, der arbejder og måske deltager i møder eller forestår undersøgelser og analyser.

Budgetprocessen i Hillerød Kommune

I forbindelse med budgetprocessen har Hillerød Kommune flere budgetforslag i spil, sidste år var der 70 anlægsønsker og mere 60 forslag til aktivitetsudvidelser og 82 finansieringsforslag; antallet kan variere fra år til år.

Finansieringsforslag (FF) vil typisk handle om reduceret aktivitetsniveau og vil derfor ofte være forbundet med mindre udledning af CO₂. Der kan dog være tilfælde, hvor finansieringsforslag går på reduktion i f.eks. vedligehold mv., som kan resultere i fortsat eller øget udledning af CO₂.

Aktivitetsudvidelser (AU) kan have meget forskellig karakter, som kan være svære at vurdere over samme læst. Af eksempler på Natur, Miljø og Klimaudvalgets område fra sidste års budgetproces kan f.eks. nævnes:

- Nedsættelse af klimaråd.
- Rådets arbejde vil i sig selv udlede CO₂ ifm. møder, transport, forplejning. Genstanden for rådets arbejde vil forhåbentlig understøtte klimaarbejdet med reduktion af CO₂. Men spørgsmålet er, om det skal tilskrives rådet eller de enkelte klimahandlinger.
- Rådgiverassistance til varmforsyningsprojekter.
- Selve rådgivningen vil være forbundet med CO₂-udledning. Men genstanden for rådgivningen skulle gerne bidrage til en reduktion af CO₂.
- Støjmålinger på virksomheder.
- Udførelse af målinger vil give udledning af CO₂ til kørsel og beregninger. Der kan ikke forventes en CO₂-reduktion som følge af arbejdet.
- Her til tilsvarende forslag på andre udvalg kan nævnes er Emissionsfri busdrift og elektriske ramper på busser på Arkitektur, Byplan og Trafikudvalget som vil bidrage til reduktion eller Varig drift af Hjælpemiddel- og Værnemiddeldepotet som er vanskeligere at vurdere.

Anlægsønsker (AØ) forelægges mhp at belyse og pris og imødekomme af brugernes behov. De fleste anlægsprojekter har klimahensyn indarbejdet i udviklings- og anlægsfasen, uden at det generelt er målbart. Natur, Miljø og Klimaudvalget anbefaler, at man i de kommende anlægsønsker over 20 mio. kr. indarbejder finansiering af DGNB guld, så det synligt fremgår i anlægsønsket.

Måske der kan afgrænses til særlige fokuspunkter fx en redegørelse for de klimahensyn, der er taget ifm. procesdesign; nybyg/renovering, materialer, byggeproces og efterfølgende driftsmæssige hensyn.

Opsamling

- Hvis klimavurderingen skal bruges til at skabe overvejelser hos de respektive projektere/fagudvalg, kan det være nok med en beskrivelse af de klimamæssige overvejelser.
- Hvis klimavurderingen skal give en ensartet vurdering på tværs af fagudvalg og budgetønsker, kan man bede en konsulent vurdere samtlige budgetforslag ud fra nærmere fastsatte kriterier.
- Hvis klimavurdering af budgetønsker skal være et styringsværktøj, bør det være evidensbaseret – dvs. en decideret CO2-beregning.

Målsætningen må være, at overvejelser om klima indarbejdes så tidligt som muligt i arbejdet med konkrete opgaver og projekter, når valg, der kan influere på udledning af CO₂, tages. Derfor er det væsentligt, at den metode, vi vælger, kan hjælpe forvaltningen med at opbygge erfaring med vurdering af klima og bæredygtighed.

Der kan udformes en særlig Hillerød-model for klimavurdering af budgetønsker med henblik på budget 2025-28, hvis der afsættes budget til det i 2024 til rådgivere og personaleressourcer.

Klimavurdering i forbindelse med budgetønsker kan tilføjes som handling til den kommende klimaplan; handleplan 2023-27.

Retsgrundlag

Ikke relevant for sagen.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning i Natur, Miljø og Klimaudvalget den 11-04-2023

Udvalget anbefaler, inden der træffes endelig beslutning, at afsøge erfaringer hos fx Concito, Gate 21, Region Hovedstaden og andre kommuner ift. klimavurderinger.

Udvalget sender sagen videre til økonomiudvalget og byrådet.

Punkt 5: Nyttehaver - Bjerggården - brugerinddragelse

20/15684

Indstilling

Direktionen indstiller til Natur, Miljø og Klimaudvalget at:

1. beslutte, hvilke scenarier forvaltningen skal arbejde videre med:
  - a) Brugerne står for hele etableringen af nyttehaverne.
  - b) Hillerød Kommune står for administrations- og myndighedsopgaver. Brugerne står for de praktiske opgaver.
  - c) Hillerød Kommune står for hele etableringen af nyttehaverne.
2. beslutte, om forvaltningen skal fremlægge en anlægssag til de kommende budgetforhandlinger for 2024.

Sagsfremstilling

Natur, Miljø og Klimaudvalget har ved budgetforhandlingerne 2022-2025 indstillet, at arealer på Kulsviervej samt Bjerggården kan anvendes til nyttehaver. Byrådet besluttede, at *”Forvaltningen vil undersøge hvor og hvordan, der kan etableres nyttehaver på Bjerggården. Forvaltningen fremlægger oplæg til stående udvalg forår 2022”*.

Forvaltningen fremlagde for Natur, Miljø og Klimaudvalget den 31. maj 2022 i sag nr. 13 et revideret ideoplæg om nyttehaver på Bjerggården, Tjærebyvej 24, hvor udvalget besluttede *”at sende sagen tilbage til forvaltningen og invitere Ejendomme til drøftelse om nyttehaver”*.

På baggrund af Natur, Miljø og Klimaudvalgets drøftelse på mødet den 31. maj 2022 har forvaltningen undersøgt muligheder for, at de kommende brugere af nyttehaverne også kan blive inddraget og ansvarliggjort i dele af etableringen af nyttehaverne.

Arealet omkring Bjerggården er ikke lokalplanlagt til nyttehaver. Det betyder, at der skal udarbejdes en ny lokalplan for arealet, hvis der skal oprettes nyttehaver på en del af arealet. Museum Nordsjælland har oplyst at det vil kræve arkæologiske undersøgelser af arealet før anlæg af nyttehaver.

Bjerggården og området omkring gården i dag danner ramme for en række aktiviteter og foreninger, som i perioder er meget aktive. Forvaltningen vil kunne bidrage med at understøtte vilkårene mellem de forskellige foreninger samt brugerne af nyttehaverne om anvendelse af faciliteterne på Bjerggården, denne mulighed vil betyde, at det ikke vil være nødvendigt at etablere et fælleshus samt taphaner til haverne.

Eventuelt interesserede nyttehaverbrugere kan findes via platformen ”Sammen om Hillerød”. Såfremt der træffes beslutning om et scenarie med en stor grad af brugerinvolvering i etableringen af nyttehaverne, kan platformen også benyttes til en indledende kommunikation mellem eventuelle brugere, herunder indledende møder med de interesserede i tæt samarbejde med forvaltningen.

Forvaltningen anbefaler, at eventuel etablering af nyttehaver sker nord for Bjerggården af hensyn til adgangsvejen, se kortbilag - bilag 1.

Forvaltningen lægger op til en drøftelse af følgende scenarier:

A: Hillerød Kommune stiller arealet til rådighed for brugerne:

Brugerne står for følgende opgaver

- udarbejdelse af oplæg til lokalplan, så der må være nyttehaber på arealet
- arkæologiske undersøgelser sammen med Museum Nordsjælland, som stiller krav om arkæologiske undersøgelser inden anlæg
- ansøgning om byggetilladelse samt landzonetilladelse
- anlæg af haver og stier og anden infrastruktur
- udarbejdelse af plan for haveaffald samt alm. renovation
- etablering af læhegn
- etablering af redningsveje (krav fra brandmyndighederne)
- etablering af samarbejde om brug af faciliteterne på Bjerggården med de øvrige bruger af Bjerggården herunder adgang til vand
- tilvejebringelse af økonomi til projektet herunder arkæologiske undersøgelser samt den løbende drift.

Fordele:

Omkostningsfrit for Hillerød Kommune.

Ulemper:

Ressourcekrævende for forvaltningen i forhold til vejledning af brugerne. Forvaltningen vurderer at tilslutningen vil være begrænset på grund af den store og dyre opgave med at etablere haverne.

B: Hillerød Kommune og brugerne deles om etablering af nyttehaber af Hillerød Kommune:

Hillerød Kommune står for:

- udarbejdelse af oplæg til lokalplan, at der må være nyttehaber på arealet
- arkæologiske undersøgelser sammen med Museum Nordsjælland, som stiller krav om arkæologiske undersøgelser inden anlæg
- ansøgning om byggetilladelse samt landzonetilladelse
- etablering af redningsveje (krav fra brandmyndighederne).

Bruger står for:

- at udearbejde plan for haveaffald samt alm. renovation at anlægge vejadgang og parkeringsplads
- etablering af læhegn
- etablering af samarbejde om brug af faciliteterne på Bjerggården med de øvrige bruger af Bjerggården herunder adgang til vand
- anlæg af haverne og øvrigt infrastruktur.

Fordele:

Mindre omkostningstungt end oprindelig budget for Hillerød Kommune fra maj 2022 sag nr. 13.

Forvaltning vurderer, at der vil være større tilslutning af borgere samt at organisering og etablering af haverne kan give en oplevelse af pioner ånd og fællesskab hos de kommende brugere.

Ulemper:

Ressourcekrævende administrativ byrde for forvaltningen.

C: Hillerød Kommune sørger for fuldstændigt anlagte jordarealer til de kommende lejere af nyttehaverne:

Bruger står for:

- anlæg af haverne

Hillerød Kommune står for:

- udarbejdelse af oplæg til lokalplan, at der må være nyttehavere på arealet
- arkæologiske undersøgelser sammen med Museum Nordsjælland, som stiller krav om arkæologiske undersøgelser inden anlæg
- ansøgning om byggetilladelse samt landzonetilladelse
- udarbejde plan for haveaffald samt alm. renovation at anlægge vejadgang og parkeringsplads
- etablering af læhegn
- etablering af redningsveje (krav fra brandmyndighederne)
- etablering af samarbejde sammen med brugerne om brug af faciliteterne på Bjerggården med de øvrige brugere af Bjerggården herunder adgang til vand.

Fordele:

Nemt for brugerne.

Ulempe:

Ressourcekrævende for Hillerød Kommune.

Brugerne kan opleve et mindre fællesskab og pionerånd, hvis alt er tilrettelagt.

Forvaltningen vurderer, at tilslutningen af borgerne til etablering af haverne vil være stor, da haverne er indflytningsklare.

Ovenstående scenarier forudsætter at følgende udgår fra det oprindelige projekt fra maj 2022 sag nr. 13, som udvalget blev præsenteret for:

- Etablering af fælleshus
- Brugerne vil have adgang til eksisterende bygninger på Bjerggården
- Taphane i nyttehaverne
- Brugerne vil have mulighed for at hente vand fra Bjerggården
- Beplantning af arealet
- Brugerne overtager nyttehaven uden levende hegn
- Jordarbejde

- Der etableres ikke stier/adgangsveje til haverne

Retsgrundlag

Ikke relevant for sagen.

Økonomi

- a) Brugerne står for hele etableringen af nyttehaverne
  - brugerne afholder samtlige udgifter
  - omkostningsfrit for Hillerød Kommune
- b) Hillerød Kommune står for administrations- og myndighedsopgaver. Brugerne står for de praktiske opgaver.
  - forventet udgift til arkæologiske undersøgelser samt byggesagsbehandling kr. 230.000 udgift Hillerød Kommune
  - estimerede årlige driftsudgifter vil andrage kr. 100.000 – bilag 2 - årlig udgift for Hillerød Kommune
  - brugerne påtager sig de øvrige omkostninger
- c) Hillerød Kommune står for hele etableringen af nyttehaverne
  - de samlede estimerede anlægsudgift udgør kr. 1.200.000 Hillerød Kommune fælleshus, stier, adgangsveje, taphaner, hæk m.v. udgår fra oprindeligt projekt
  - estimerede årlige driftsudgifter vil andrage kr. 100.000 – bilag 2

Beslutning i Natur, Miljø og Klimaudvalget den 11-04-2023

Udvalget besluttede, at der inviteres til borgermøde (workshop) via facebook opslag, pressemeddelelser og 'Sammen om Hillerød', hvor interesse og behov for etablering af nyttehaver afdækkes.

Bilag

Bilag 1 - kortbilag

Bilag 2 - driftsbudget

Punkt 6: Lokalplan 481, 482 og 483 - to solcelleparker og et PtX-anlæg - involvering

21/6209

Indstilling

Direktionen indstiller, at:

1. Natur, Miljø og Klimaudvalget udtaler sig om, hvorvidt der ved udarbejdelse af forslag til lokalplan 481, 482 og 483 skal foretages involvering af borgere og andre interessenter som beskrevet i denne sagsfremstilling
2. Arkitektur, Byplan og Trafikudvalget indstiller til økonomiudvalget at der ved udarbejdelse af forslag til lokalplan 481, 482 og 483 foretages involvering af borgere og andre interessenter som beskrevet i denne sagsfremstilling.

Sagsfremstilling

Økonomiudvalget besluttede den 22. marts 2023 at igangsætte lokalplanlægningen for et power-to-x-anlæg på Solrødgård samt to solcelleparker nord for henholdsvis Nørre-Herlev og Gørløse. Økonomiudvalget skal beslutte hvad der skal være af borgerinddragelse, når der udarbejdes forslag til lokalplaner.

I forbindelse med lokalplanprocesser gennemfører Hillerød Kommune normalt et borgermøde om startredegørelsen og en 8 ugers høring med borgermøde om lokalplanforslaget. Forvaltningen vurderer, at der i denne proces er behov for endnu mere borgerinddragelse end normalt, og kommer derfor i denne sag med et forslag til en udvidet borgerinddragelsesproces.

Forvaltningen anbefaler, at borgerinddragelsesprocessen kommer til at bestå af følgende fire tiltag:

1: Borgermøde med workshop

Der afholdes et borgermøde om startredegørelsen på Hillerød Rådhus torsdag den 27. april 2023. Forvaltningen foreslår, at borgermødet gøres åbent for alle interesserede og at der i øvrigt gøres en indsats for at invitere bredt, så flest mulige interesser repræsenteres. Forvaltningen anbefaler, at der sendes invitationer til borgermødet direkte til alle borgere i lokalområderne omkring de to solcelleparker. Derudover foreslår forvaltningen, at der også sendes invitationer direkte til andre lokale aktører med interesse for projektet og grøn omstilling. Forvaltningen peger her på Hillerød Lokalbeskyttelse, Brødeskov Lokalråd, Gørløse Lokalråd, Danmarks Naturfredningsforening Hillerød, den grønne ungdomsbewægelse Hillerød, bedsteforældrenes klimaaktion Hillerød, Grøn Fløj og Grønt råd på Frederiksborg Gymnasium samt Hillerød Kommunes grønne råd og klimaråd, som bl.a. består af medlemmer fra nogle af de førnævnte aktører.

Borgermødet skal have til formål både at informere om projektet, og at give deltagerne mulighed for at ytre deres mening og komme med ønsker og kommentarer mv. Forvaltningen foreslår, at det afholdes som en kombination af et traditionelt borgermøde og en workshop. Med et 'traditionelt borgermøde' menes, at der vil være et oplæg i plenum, hvor bygherre fremlægger sit projekt, og deltagere kan stille spørgsmål og komme med deres mening. Det traditionelle borgermøde varer normalvis op til to timer. Forvaltningen anbefaler, at det udvides til fire timer, så der er tid til en workshop-del. Denne forventes faciliteret af Zoffmannholm Landskabsarkitekter, som bygherre stiller til rådighed til opgaven. Zoffmannholm Landskabsarkitekter har stor erfaring med borgerinddragelse, og har udviklet et borgerinddragelsesspil til formålet ved navn FællesSkaber. Det er et processpil, der handler om at skabe fælles idéer, opnå fælles ejerskab, skabe dialog og gensidig forståelse for andre aktørers interesser.

FællesSkaber afvikles ved, at deltagerne på workshoppen inddeles i nogle mindre grupper, hvori man samles omkring en spilleplade. Her går man så i gennem nogle forskellige faser, fra den brede idéskabelse, hvor deltagerne hver især bringer deres ønsker og bekymringer mv. til bordet, over nogle faser hvor ønsker og bekymringer konkretiseres og drøftes. Til

sidst udvælger de enkelte grupper de væsentligste idéer og bekymringer, som fremlægges i nogle større grupper. Efter workshopen udarbejdes der et idékatalog, som indeholder en oversigt over alle de ønsker og bekymringer, som deltagerne har fremlagt undervejs.

2: Sammen om Hillerød

Der lanceres en side på den digitale borgerinddragelsesplatform Sammen om Hillerød. Sammen om Hillerød skal være den primære indgang for borgere og andre interesserede, hvor information og materiale om projektet samles. Her vil det være muligt at forstå hvor langt i processen planlægningen er, læse materiale og via en nyhedsside holde sig opdateret når der er noget nyt om sagen, fx nyt materiale, eller hvis processen eller tidsplanen ændrer sig.

På Sammen om Hillerød vil det inden for en afgrænset periode også være muligt at komme med høringssvar og ønsker til projektet. Der vil på Sammen om Hillerød være flere 'undersider' med forskellige temaer, som man kan komme med høringssvar til. Det vil bl.a. være hvis man har ønsker til solcelleparkernes udformning og afgrænsning, miljøforhold der skal undersøges nærmere eller hvordan midlerne i grøn pulje skal anvendes.

3: Panel

Der nedsættes et panel for projektet, som Hillerød Kommune kan adspørge undervejs i processen. Panelet vil ikke få beslutningskompetence men vil være en bredt repræsenteret gruppe bestående af aktører med forskellige interesser, der via sin deltagelse kan ytre hvorvidt projektet lever op til den pågældende aktørs ønsker. Derved bidrager panelet til at kvalitetssikre kommunens og bygherres arbejde, og til at sikre at projektet og i sidste ende byrådet kan afveje og eventuelt imødekomme de mange modsatrettede interesser.

Af hensyn til panelets funktion vurderer forvaltningen, at antallet af medlemmer skal begrænses til max. 12 plus nødvendige deltagere fra forvaltningen, for at kunne have en dialog omkring et bord. Forvaltningen foreslår, at panelet samlet set organiseres med følgende 12 medlemmer:

- Én repræsentant fra Danmarks Naturfredningsforening.
- Én repræsentant fra Hillerød Forsyning.
- Én repræsentant fra Nordsjællands Landboforening.
- Én repræsentant fra Brødeskov Lokalråd.
- Én repræsentant fra Gørløse Lokalråd.
- To grundejere (én fra hvert af de to områder).
- Én repræsentant fra Hillerød Lokalbeskyttelse.
- Én repræsentant fra naboerne til solcellepark ved Nørre-Herlev.
- Én repræsentant fra European Energy.
- To (yderligere) medlemmer af kommunens klimaråd.

Hillerød Kommunes Klimaråd er et rådgivende organ bestående af lokale repræsentanter fra diverse interessegrupper og lignende med engagement og kompetencer inden for klima og grøn omstilling. Klimarådet er således bredt sammensat, og repræsenterer derfor i forvejen både Danmarks Naturfredningsforening, Hillerød Forsyning og Nordsjællands Landboforening. Forvaltningen anbefaler derfor, at klimarådet peger på yderligere to medlemmer, som klimarådet selv finder relevante, men som ikke repræsenterer én af de tre aktører, der allerede er repræsenteret.

4: Besøg ved en solcellepark

Forvaltningen foreslår, at der arbejdes på at planlægge en fælles bustur til en solcellepark for de som er interesserede. Der skal være åben deltagelse for alle, herunder både borgere, politikere og interessegrupper. Udflugten vil have til formål at se en solcellepark med egne øjne, og i fællesskab drøfte dens udformning og de konkrete potentialer og udfordringer det indebærer.

Forvaltningen bemærker, at der i dag ikke findes større solcelleparker i hovedstadsområdet eller Nordsjælland, men at man skal til Sydsjælland for at se solcelleparker. Forvaltningen foreslår derfor, at turen kun afholdes, hvis der viser sig at være tilstrækkelig opbakning til dette.

Retsgrundlag

Ikke relevant for sagen.

Økonomi

Udgifter til bustur kr. ca. 5.000 pr. bus afholdes på driftskonto til lokalplanlægning.

Beslutning i Natur, Miljø og Klimaudvalget den 11-04-2023

Udvalget udtaler ift. indstillingens punkt 1, at det bakker op om den foreslåede borgerinddragelsesproces.

Udvalget anbefaler, at der inviteres en uvildig oplægsholder til borgermødet om startredegørelsen.

Beslutning i Arkitektur, Byplan og Trafikudvalget den 13-04-2023

Udvalget godkendte indstillingens punkt 2 og tilslutter sig Natur, Miljø og Klimaudvalgets anbefaling, at der inviteres en uvildig oplægsholder til borgermødet om startredegørelsen.

Udvalget sender sagen videre til økonomiudvalget.

Dan Riise (V) var inhabil i sagen og deltog ikke i behandlingen af sagen jf. forvaltningsloven § 3 stk. 1.

Afbud: Tue Tortzen (Ø)

Fraværende: Dan Riise (V)

Punkt 7: Metode for at udvælge indsatsområder og udarbejdelse af oversvømmelseskort

22/738

Indstilling

Direktionen indstiller, at Natur, Miljø og Klimaudvalget indstiller til økonomiudvalget og byrådet at:

1. vedtage metoden for udvælgelse og prioritering af de områder, hvor der skal ske en indsats for at nedbringe overløb fra kloakken til vandmiljøet,
2. beslutte at pålægge Hillerød Spildevand at udarbejde en forventet rækkefølgeplan for alle de fælleskloakerede områder, jf. metoden i punkt. 1,
3. beslutte at pålægge Hillerød Spildevand at udarbejde og anvende en kortlægning af oversvømmelse ved ekstremregn, der skal anvendes til metoden i pkt. 1.

Sagsfremstilling

Formålet med sagen er, at byrådet beslutter, at forvaltningen og Hillerød Spildevand kan arbejde videre med den kommende spildevandsplan for Hillerød Kommune. Men hensyn til beslutningen om frivillig kontra obligatorisk separatkloakering har denne sag ingen indflydelse, da den udelukkende drejer sig om udvælgelsen af de områder, hvor der skal ske en indsats for at nedbringe overløb til vandmiljøet og ikke hvilken løsning der skal benyttes til formålet.

Det vil sige, at uafhængig af om der arbejdes med obligatorisk eller frivillig separatkloakering, så vil den kommende spildevandsplan indeholde en indsats for at nedbringe overløb. Der skal altså gennemføres tiltag der sikrer, at mængden og hyppigheden af at opblandet spildevand og regnvand udledes til vandmiljøet reduceres. Det vil omfatte flere områder i Hillerød Kommune.

Natur, Miljø og Klimaudvalget behandlede den 6. december 2022 sagen ”Beslutning om principper ved separatkloakering og metode for udvælgelse af områder”. Her blev metoden for udvælgelse af områder hvor der skal ske en indsats, godkendt af udvalget. For at afslutte den politiske behandling af nævnte metode, fremlægges den særskilt i denne sag.

Om metoden for udvælgelse af områder hvor der skal ske en indsats for at nedbringe overløb

Den kommende spildevandsplan skal indeholde en forventet rækkefølgeplan for de områder, hvor der forventeligt skal ske en indsats overfor overløb. Her bliver det synligt i hvilke af de fælleskloakerede områder, der skal ske en indsats (for at nedbringe overløb til vandmiljøet). Udvælgelsen af områderne og rækkefølgen af områderne sker på baggrund af metoden beskrevet nedenfor og som også kan ses i bilag 1.

En rækkefølgeplan kan desuden give borgerne en indsigt i, hvornår der forventeligt skal ske en indsats i deres område. Herudover bliver det også synligt i hvilke områder, hvor der ikke forventes en indsats. Gennemførelse af projekterne forventes af strække sig over mindst 35 år ved obligatorisk separatkloakering og 90 år ved frivillig separatkloakering. Den store forskel skyldes, at flere områder vil blive berørt ved frivillig separatkloakering.

Forvaltningen og Hillerød Spildevand har udarbejdet en metode til at udvælge og prioritere de områder hvor en indsats er nødvendig for at nedbringe overløb (se bilag 1 – Metode til prioritering af indsatsområder princip for gennemførelse af indsatser). Metoden bygger i prioriteret rækkefølge på:

1. trin: Overløb til vandmiljøet,
2. trin: Spildevand på terræn (serviceniveau for hverdagsregn),

3. trin: Skader og gener ved ekstremregn (serviceniveau for ekstremregn) samt

4. trin: Drift for spildevandsselskabet.

Udvælgelse på baggrund af metoden vil sikre en objektiv rækkefølgeplan baseret på kendte udfordringer i afløbssystemet. Når et område er udvalgt, beslutter Hillerød Spildevand hvilken virkemiddel/virkemidler/løsning der skal anvendes, for at nedbringe overløb og håndtere de øvrige udføringer med regn- og spildevand der er i området. Den beslutning bliver behandlet af byrådet, når der behandles tillæg til spildevandsplanen. Det kan således ikke allerede nu vurderes, om en løsning for at nedbringe overløb, bygger på nedsivning eller udledning. Når løsningerne vurderes og fastlægges tages der stilling til behovet for rensning af regnvandet samt hvilken påvirkninger der kan være på miljøet af eksempelvis miljøfremmede stoffer samt næringsstoffer.

Om oversvømmelseskortet

Til at udarbejde rækkefølgeplanen skal der anvendes et oversvømmelseskort. Et oversvømmelseskort viser, hvor der ved ekstremregn vil stå vand på terræn/oversvømmelse. Under udarbejdelse af kortet skal den del af regnmængden, der ledes via afløbssystemet eller nedsives, modregnes. Det nuværende blue-spot kort, der er i Kommuneplanen, har ikke modregnet den vandmængde og er derfor væsentlig overdimensioneret i forhold til, hvor der er udfordringer med vand på terræn/oversvømmelser under ekstremregn. Forvaltningen ønsker derfor, at byrådet pålægger Hillerød Spildevand at udarbejde et oversvømmelseskort, der skal anvendes i ovenstående metode til at udvælge de områder, hvor der skal ske en indsats for at nedbringe overløb (3. trin).

Retsgrundlag

Spildevandsplanen samt evt. påbud om separatkloakering udarbejdes med hjemmel i Miljøbeskyttelsesloven.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning i Natur, Miljø og Klimaudvalget den 11-04-2023

Udvalget godkendte indstillingen og sender sagen videre til økonomiudvalget og byrådet.

Bilag

Bilag 1 Metode til prioritering af indsatsområder og princip for gennemførelse af indsatser

Punkt 8: Klimaplan - status

21/4672

Indstilling

Direktionen indstiller til Natur, Miljø og Klimaudvalget at tage orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Sagen forelægges for Natur, Miljø og Klimaudvalget som opfølgning på udvalgenes møder i marts, hvor et første udkast til klimaplan – sammen om klima og grøn omstilling blev behandlet.

Klimaplanen laves i regi af projektet DK2020 og denne sag fremlægger de indstillinger, der er kommet til klimaplanen fra de øvrige fagudvalgs behandling, CONCITO's forhåndsvurdering samt Hillerød Kommunes klimaråds udtalelse.

Indstillinger fra fagudvalg til klimaplanen

Udkastet til klimaplanen har været forelagt alle fagudvalg i marts. Nedenunder ses protokollen fra udvalgene.

- Natur, Miljø og Klimaudvalget:
- Udvalget drøftede sagen. Udvalget ønsker at processen tilpasses således, at sagen ikke behandles i byrådet inden junimødet. Udvalget får en status sag til april mødet om opsamling fra fagudvalgenes behandling og CONCITO's forhåndsvurdering af klimahandleplanen. Udvalget ønsker, at forvaltningen redegør nærmere for CO2-potentialet eller klimatilpasningseffekten af naturnationalpark projektet i Gribskov. For redegørelse, se afsnit 'CO2- og klimatilpasningseffekter af naturnationalparkprojekt i Gribskov' bagest i denne sag.
- Omsorg og Livskraftsudvalget:
Udvalget godkendte indstillingen. Udvalget drøftede udkast til klimaplan og har følgende kommentar til det første udkast. Udvalget lægger vægt på, at det er et mål at nedbringe CO2-aftrykket ved at flere borgere ser værdien i at udskifte madvalg med sundere og mere klimavenlig mad og at madspild reduceres. Udvalget vurderer, at handlepunkterne mere direkte skal skabe forståelse og incitament til adfædsændring. Derudover lægges vægt på, at der bliver krav om en baseline for den nuværende andel af levering af klimavenlig mad fra de leverandører, som leverer mad til visiterede borgere. Udvalget lægger vægt på, at der arbejdes med mål om at reducere madspild både centralt og decentralt, og at der bliver en baseline på det madspild der er, så udviklingen bliver synlig. Udvalget ser også gerne en indsats og et mål, som reducerer CO2-belastende kørsel med mindre CO2-reducerende kørsel. Udvalget ønsker, at der skal være et endnu større fokus på klimaaftrykket i vores udbudsstrategi ved indkøb af sygeplejeartikler.
- Kultur og Fritidsudvalget:
Udvalget godkendte indstillingen, idet udvalget drøftede de dele af klimaplanen, der vedrører udvalgets område.
- Arkitektur, Byplan og Trafikudvalget:
Udvalget godkendte indstillingen. Udvalget ønsker et indsatsområde om 'fremme og forbedring af den offentlige transport'.
- Idræt og Sundhedsudvalget og Børn, Familie og Ungeudvalget:
Udvalget godkendte indstillingen og har ikke yderligere kommentarer til sagen.

- Økonomiudvalget:
Økonomiudvalget drøftede sagen som fagudvalg. Økonomiudvalget godkendte indstillingen om, at sagen sendes til Natur Miljø og Klimaudvalget før den behandles i byrådet. Økonomiudvalget ønskede, at der skal arbejdes videre med reduktion af madspild i rådhusets kantine.

Forvaltningen er begyndt på at indarbejde kommentarerne fra udvalgsmøderne i det kommende udkast til klimaplanen til juni 2023.

CONCITO's forhåndsvurdering af klimaplan

CONCITO er projektsekretariat og videnspartner sammen med C40 i DK2020, som på C40's vegne vurderer om klimaplanen i nuværende form opfylder de krav, der er forudsætning for senere godkendelse hos C40. Vurderingen foretages i forhold til en række krav, som klimaplanen skal leve op til. Disse krav er anført i den fælles metode 'Climate Action Planning Framework' (CAPF). CONCITO har den 21. marts givet forhåndsvurdering af, hvorvidt klimaplanen lever op til disse krav. CONCITO vurderer, at planen grundlæggende indeholder de fleste nødvendige elementer for at blive godkendt i C40. CONCITO peger dog på seks elementer i CAPF, hvor dokumentation eller argumentation skal styrkes. CONCITO's kommentarer bliver indarbejdet, så planen opfylder samtlige krav for at kunne blive godkendt. CONCITO's vurdering er vedlagt som bilag 1.

Klimarådets indstilling til klimaplanen

Første møde i klimarådet blev afholdt den 14. marts, og klimarådet besluttede at holde et ekstraordinært møde den 23. marts, hvor klimarådet har udarbejdet en fælles indstilling til klimaplanen. Indstillingen er vedlagt som bilag 2.

CO2- og klimatilpasningseffekten af naturnationalpark projektet i Gribskov

Naturnationalparkprojektet har ikke til formål at være et klimaprojekt, men er et biodiversitetsprojekt. Forvaltningen har ikke en egen opgørelse over klimaeffekterne, men må henvise til Naturstyrelsen, som i projektmaterialet for Naturnationalpark Gribskov har redegjort for effekterne i forhold til klimaforhold herunder drivhusgasser. Naturstyrelsen understreger, at effekterne er komplicerede og vanskelige at kvantificere, men har vurderet flere forhold der trækker i forskellige retninger: reduktion af kulstoflageret som følge af fældning af ikke hjemmehørende arter, og en reduktion af optag pga. større andel lysåbne arealer, forskellen i optag og effekt i urørt skov og produktionsskov, hvor der er også er værdi af produkterne fra skoven, og effekten af en øget forekomst af vådområder, hvor den naturlige hydrologi genoprettes på lavbundsarealer, der blev tilplantet med rødgran i 1980'erne. Samlet set er det Naturstyrelsens forventning, at man som følge af overgangen til naturnationalpark vil opleve en samlet set negativ effekt på optaget af CO2. Udsættelsen af de store planteædere indgår ikke i vurderingen af klimaeffekten.

Yderligere redegørelse fra forvaltningen

Naturgenopretning kan bestå af mange elementer: naturlig tilgroning, overgang til urørt skov, genopretning af naturlig hydrologi, og udsætning af store planteædere.

Udsættelsen i Naturnationalparken i Gribskov er et naturgenopretningsprojekt, hvor trofisk rewilding er et af elementerne. Trofisk rewilding er den metode, hvor man genudsætter store dyr eller nøglearter, og forsøger at genoprette naturlige processer for at opnå selvforvaltende og artsrige økosystemer med mindst mulig menneskelig indblanding.

Generelt kan elementer i naturgenopretning have store positive effekter i forhold til både CO2-reduktion og klimatilpasning, hvor f.eks. genopretningen af den naturlige hydrologi i moser og lavbundsarealer kan fiksere kvælstof,

og genskabelsen af vådområder langs vandløb, samtidig kan det bidrage til at udjævne afstrømningen i vandløb. Indsatsområde 3.1 i handleplanen indeholder alle elementer af naturgenopretning, der kan have en positiv effekt ift. reduktion eller klimatilpasning. I de fleste tilfælde er det genopretningen af den naturlige hydrologi, der er det afgørende element i forhold til effekten.

Den isolerede klimaeffekt af udsætning af store planteædere er mere usikker. Generelt er introduktionen af store planteædere et biodiversitetstiltag, hvor formålet er at gøre økosystemer mere naturlige, diverse og selvregulerende.

Hvis der ønskes større fokus på inddragelse i biodiversitetstiltag i klimaplanen, kan det med fordel indskrives i strategien for indsatsområde 3.1 ”Arealanvendelse, udtag af lavbundsarealer samt fokus på øvrige udledninger fra landbruget”, hvor den fremhævede sætning med kursiv kan tilføjes:

- Vi vil arbejde for en grøn omstilling, så vi bevarer eller øger arealet til natur. Vi vil plante træer til skov, udpege arealer der får lov til at udvikle sig naturligt eller føres til oprindelig tilstand og vi vil udtage lavbundsarealer med henblik på at genskabe naturlig vandstand. *Det vil kunne ses i landskabet til glæde for mange. Men der vil også være forskellige interesser, som skal tilgodeses og derfor er det vigtigt, at indsatserne gennemføres i samarbejde og dialog og med de berørte parter.* Derudover vil vi følge, og indgå i dialog med landbruget om den nødvendige omstilling af landbruget i vores kommune. Vi forventer, at flere kommuner vil gøre konkrete erfaringer i de næste år, som led i arbejde med mål i deres klimaplaner. Den viden og erfaring vil Hillerød Kommune følge og bringe i spil.

Retsgrundlag

Ikke relevant for sagen.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning i Natur, Miljø og Klimaudvalget den 11-04-2023

Udvalget tog orienteringen til efterretning.

Bilag

Forhåndsvurdering - Hillerød Kommunes klimaplan

Klimarådets bemærkninger til klimaplanudkast

Punkt 9: Statens vandområdeplaner - status på vandløbsindsatser

16/39126

Indstilling

Direktionen indstiller, at Natur, Miljø og Klimaudvalget tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Denne sag forelægges udvalget mhp. at orientere om status for arbejdet med vandløbsindsatser affødt af vandområdeplanerne. Vandområdeplanerne, som bundes i EU's vandrammedirektiv, forløber i en 6-årig periode frem mod 2027.

Vandløbsindsatser i vandområdeplaner er 100 % finansieret af staten og EU. Kommunerne er ansvarlige for gennemførelse af de fysiske vandløbsprojekter.

- I 2. vandplanperiode for årene 2015-2021 har Hillerød Kommune haft flere vandløbsprojekter. Senest har vi fået tilsagn til gennemførelse af 3 projekter i Havelse Å med frist for udførsel ultimo 2024. Status for projekterne fremgår af nedenstående tabel
- Vandområdeplan 2021-2027 har været i høring fra 22. december 2021 til 22. juni 2022. Høringen er afsluttet og vi afventer endelig vedtagelse af planen.

Natur, Miljø og Klimaudvalget blev på møde den 8. marts 2022 senest orienteret om status og plan for kommunens arbejde jf. gældende vandområdeplan. Oversigt over projekter ses i tabel 1.

I 2021 er der gennemført restaureringer i Følstrup Bæk og Egelundsbækken. Projektet forbedrer de naturlige forhold for fisk og insekter i vandløbet og skaber muligheden for, at søørred og bæklampret fra Esrum Sø kan vandre til egnede gydepladser i de to vandløb. Forvaltningen arbejder i 2023 videre med 3 projekter i Havelse Å. Projekt i Freerslevhegngrøften er opgivet pga. lodsejermodstand.

Afsluttede projekter

Vandløb/sø	Virkemiddel	Status
Teglårdssøen	Biomanipulation: opfiskning af fredfisk for at øge dyreplankton og dermed mindske planteplankton	Restaurering gennemført i 2020.
Kollerød Å	Genslyngning, udlægning af groft materiale samt etablering af sandfang.	Restaurering gennemført i 2018.
Kollerød Å	Udlægning af gydegrus og sten.	Restaurering gennemført i 2019. Allerød Kommune er projektejer.
Gørløse Å	Udlægning af groft materiale.	Restaurering gennemført i 2019.

Slåenbækken	Genslyngning, udlægning af groft materiale, etablering af sandfang samt åbning af rørlagte vandløbsstrækninger.	Restaurering gennemført i 2020.
Følstrup Bæk / Egelundsbækken	Udlægning af groft materiale samt etablering af sandfang.	Restaurering gennemført i 2021.
Projekter i 2023		
Vandløb/sø	Virkemiddel	Status
Havelse Å, Øvre	Udlægning af groft materiale, etablering af træer samt etablering af sandfang.	Lodsejerforhandler pågår i foråret 2023. Projektet forventes realiseret i sommer/efterår 2023.
Havelse Å, Midt	Udlægning af groft materiale, etablering af træer samt etablering af sandfang.	Lodsejerforhandler pågår i foråret 2023. Projektet forventes realiseret i sommer/efterår 2023.
Havelse Å, Nedre	Udlægning af groft materiale samt etablering af træer.	Lodsejerforhandler pågår i foråret 2023. Projektet forventes realiseret i sommer/efterår 2023.
Lynge Å	Genslyngning, udlægning af groft materiale, etablering af træer samt etablering af sandfang.	Projektet forventes gennemført i 2023. Allerød Kommune er projektejer.
Ikke-gennemførte projekter		
Vandløb/sø	Virkemiddel	Status
Freerslevhegn-grøften	Genslyngning samt etablering af sandfang.	Ikke gennemført på grund af lodsejermotstand. Kan blive omfattet af vandområdeplan 2021-2027.

Tabel 1, status for Hillerød Kommunes vandområdeplan 2015-2021 projekter.

Retsgrundlag

- Lov om vandplanlægning, lovbekendtgørelse nr. 126 af 26/01/2017.
- BEK nr. 449 af 11/04/2019 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning i Natur, Miljø og Klimaudvalget den 11-04-2023

Udvalget tog orienteringen til efterretning.

Bilag

Kort med status over projekter under Vandområdeplan 2015-2021

Punkt 10: Tilsynsindberetning - gebyrfinansieret tilsyn med virksomheder

23/2815

Indstilling

Direktionen indstiller, at Natur, Miljø og Klimaudvalget tager orientering om tilsynsindberetning i 2022 til efterretning.

Sagsfremstilling

Formålet med sagen er, at orientere Natur, Miljø og Klimaudvalget om tilsynsindberetning i 2022.

Lovgivning

Kommunerne skal ifølge miljøtilsynsbekendtgørelsen hvert år senest 1. april sende oplysninger om det foregående års miljøtilsyn til Miljøstyrelsen. Oplysninger skal bl.a. omfatte antal udførte miljøtilsyn, antal håndhævelser herunder påbud, indskærpelse, politianmeldelser og henstillinger.

Indberetning

Hillerød Kommune indberetter løbende data om miljøtilsyn til Digital Miljøadministration (DMA). Den løbende indberetning til DMA opfylder kravene om offentliggørelse. DMA er offentlig tilgængelig for alle på www.dma.mst.dk, og hver kommune og hver enkelt virksomhed kan søges frem.

Tilsynsfrekvens

Kommunens tilsynsindsats bliver målt på, om kommunen overholder tilsynsfrekvenserne for virksomheder og landbrug. Alle miljøgodkendte landbrug og virksomheder skal have et "basistilsyn" hvert 3. år. Derudover skal 40% have et tilsyn om året enten som "prioriteret tilsyn", "basistilsyn" eller kampagnetilsyn.

De øvrige virksomheder og landbrug (omfattet af bilag 1 i bekendtgørelsen om brugerbetaling) skal have et "basistilsyn" hvert 6. år. Samtidigt skal 25% af virksomhederne eller landbrugene besøges med en af de tre typer tilsyn. Det svarer til ca. 70 tilsyn om året.

Antal tilsyn

I Hillerød Kommune blev der gennemført miljøtilsyn på 47 % (krav 40 %) af kategori 1 virksomhederne og husdyrbrugene, og på 28 % (krav 25%) af kategori 2 virksomhederne og husdyrbrugene.

Kravet om antallet af udførte miljøtilsyn er overholdt for kategori 1 virksomheder og husdyrbrug samt kategori 2 virksomheder og husdyrbrug.

I 2022 blev der gennemført 71 tilsyn på virksomheder og landbrug. Det blev i alt opkrævet 180.864,83 kr. i brugerbetaling for miljøtilsyn. I forbindelse med tilsynene blev det meddelt 17 henstillinger, 1 indskærpelse, 1 varsel om påbud, 1 påbud og 1 politianmeldelse.

Udover planlagt miljøtilsyn er der gennemført en del tilsyn i forbindelse med klagesager, røggener, spildevandssager, jordforurening m.m. Af klagesagerne fra 2022 kan der bl.a. nævnes støj fra bygge- og anlægsaktiviteter, støj fra varmepumper, ekstern støj fra virksomheder.

Der er udført hygiejnetilsyn med svømmebassiner med Eurofins A/S.

Kampagnetilsyn for 2022 bestod af tilsyn med vaskehaller og opsøgning af virksomheder, som ikke er blevet registreret tilsynspligtige i systemet i Ny Hammersholt Erhvervspark. Der blev i alt besøgt 16 virksomheder i sidste års kampagnetilsyn.

Miljøgodkendelser

Der er meddelt følgende miljøgodkendelser, herunder revurderinger, vilkårsændringer og tillæg i 2022:

- Miljøgodkendelse til anlæg for nyttiggørelse af ren jord på Meløsevej 27, 3320 Skævinge.
- Revurdering af miljøgodkendelse på Varmecentral Kongens Vænge på Centervænget 3, 3400 Hillerød.
- Tillæg til miljøgodkendelse vedr. mulighed for midlertidig ændring af fyringsmedie fra naturgas til gasolie på Varmecentral Kongens Vænge på Centervænget 3, 3400 Hillerød.
- Revurdering af miljøgodkendelse af Varmecentral Frederiksgade, Frederiksgade 10, 3400 Hillerød.
- Påbud om ændring af vilkår i miljøgodkendelse til Varmecentral Ullerød, Kirsebæralle 17, 3400 Hillerød.
- Varsel om påbud om ændring af vilkår i miljøgodkendelse til Hillerød Kraftvarmeværk på Hestehavevej 1, 3400 Hillerød.
- Vilkårsændring til miljøgodkendelse til anlæg for nyttiggørelse af ren jord til Fuglebjergvej 2, 3400 Hillerød.

Der er ligeledes meddelt en godkendelse til Frederiksbro Badepavillon, Frederiksbrovænget 2, 3400 Hillerød og et tillæg til miljøgodkendelse til etablering af kulfilter til svømmebad, Lokesvej 7-9, 3400 Hillerød.

Retsgrundlag

Miljøtilsynsbekendtgørelsen, bekendtgørelse nr. 1536 af 9. december 2019

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning i Natur, Miljø og Klimaudvalget den 11-04-2023

Udvalget tog orienteringen til efterretning.

Punkt 11: Boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) - status på grund- og drikkevandsbeskyttelse

21/8650

Indstilling

Direktionen indstiller til Natur, Miljø og Klimaudvalget at tage orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Sagen forelægges udvalget mhp. at give status på arbejdet med grundvandsbeskyttelse i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO).

Byrådet besluttede den 25. august 2021 ”at tilkendegive, at kommunen i BNBO vil gennemføre indsats for ophør af erhvervsmæssig anvendelse, håndtering og opbevaring af pesticider via påbud/forbud efter miljøbeskyttelsesloven § 24 og § 26a, hvis der ikke opnås frivillig aftale på rimelige vilkår”. Byrådet har desuden den 22. juni 2022 vedtaget en indsatsplan for grundvandsbeskyttelse i Hillerød Nord. Den handler blandt andet om ophør af erhvervsmæssig sprøjtning i BNBO. Den anfører som tidsfrist, at hvis der ikke er indgået aftaler inden for BNBO senest i 2024, så vil kommunen som udgangspunkt give sprøjteforbud. Med mindre at der kommer et generelt statslig forbud om sprøjtning i BNBO, sådan som aftalepartnere i tillægsaftale til pesticidstrategi 2017-2021 var enige om at ville gennemføre, hvis kommunerne ikke er kommet i mål med beskyttelsen af BNBO inden udgangen af 2022.

Der er aktuelt 17 BNBO'er med beskyttelsesbehov. I forhold til 2021 er tallet reduceret fra 18 til 17, fordi Alsønderup Vandværk ønsker at nedlægge en boring og der derfor ikke længere et behov for at beskytte BNBO-området omkring denne. For 8 BNBO'er ventes fortsat på, at staten genberegner den præcise placering af BNBO. Først når dette er sket kan de relevante lodsejere involveres.

For de resterende 9 BNBO'er er processen med at indgå aftaler i fuld gang. Kommunen holdt i efteråret 2021 lodsejermøde om processen. Status med udgangen af 2022 er, at vandværkerne har indgået aftale med 3 ud af 44 lodsejere. Vandværkerne har ikke afsluttet processen med at indgå aftaler endnu. Således mangler flere lodsejere at tage stilling til det aftaletilbud som de har modtaget. Ligesom enkelte lodsejere mangler at modtage et konkret tilbud om aftale fra deres vandværk.

HOFOR har i 2022 kontaktet de 35 lodsejere, hvor der er et beskyttelsesbehov i forhold til HOFORS kildepladser. Aktuelt mangler 10 af de 35 lodsejere at tage stilling til HOFORS konkrete aftaletilbud med erstatning. Derudover har cirka halvdelen af lodsejerne enten ikke reageret på HOFORS henvendelser om at indgå en aftale eller allerede ved første henvendelse meldt tilbage, at de ikke ønsker at modtage et konkret aftaletilbud. Det kan indikere, at det ikke er muligt, at komme i mål med beskyttelsen af BNBO af frivillighedens vej.

Forvaltningen afventer:

- færdiggørelse af proces fra 2022 med at indgå aftaler mellem vandværk og lodsejer
- statens kortlægning af de resterende 8 BNBO-område
- eventuelt statsligt påbud – jf. tillæg til pesticidaftale

Jf. Hillerød Kommunes indsatsplan kan kommunen ved udgangen af 2024 give påbud. Påbud og taksationssager er en større administrativ byrde, som ikke kan løftes inden for nuværende budget.

DUT-midler til BNBO udløb i 2022 og DUT-midler til indsatsplaner udløber medio 2023. Så der er pt. ikke afsat midler i kommende budget til påbud i BNBO og det videre arbejde med indsatsplaner.

Mange andre aktuelle opgaver på grundvands- og vandforsyningsområdet kalder allerede på prioritering, for at kunne håndteres indenfor eksisterende ressource. Flere af projekterne er så komplekse, at de kræver miljøvurderingsproces og brug af ekspertbistand. Samtidig med, at de har en stram tidsplan for at sikre drikkevand til den planlagte erhvervs- og byudvikling i kommunen.

- Hillerød Forsynings nye vandværk på Solrødgård.
- Ny kildeplads til Hillerød Forsyning ved Freerslev.
- HOFORS nye vandværk ved Slingerup; screening peger på placering i Hillerød Kommune.
- Ny vandforsyningsplan. Den nuværende udløber i 2027, men revision/tillæg er påkrævet nu grundet f.eks. ændringer i vandforsyningsstruktur og vandprognose samt etablering af drikkevandsledning til NOVAFOS i Rudersdal.
- Ny kildeplads til HOFOR ved Ny Havelse og renovering af HOFORS Attemose Kildeplads.
- Midlertidige grundvandssænkning ved byggerier (hospital, Fuji, NOVO, midtby).
- Større indvindingstilladelse til Ullerød, Uvelse-Lystrup og Gørlose vandværker pga. bolig- og erhvervsudvikling.
- Nye og udvidelse af eksisterende anlæg for lagring af kulde og varme i kalken (HKV, Nyt hospital, FOSS mv).
- Løbende opfølgning på kommunens indsatsplaner for grundvandbeskyttelse.

Retsgrundlag

Ikke relevant for sagen.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning i Natur, Miljø og Klimaudvalget den 11-04-2023

Udvalget tog orienteringen til efterretning.

Udvalget beder borgmesteren om at henvende sig til miljøministeren vedr. statens fremdrift ift. kortlægning af de resterende 8 BNBO-område og statslige påbud – jf. tillæg til pesticidaftale.

Punkt 12: Fællesskab og samarbejde i Favrholt Stadionkvarter - udkast til notat i høring

21/17619

Indstilling

Direktionen indstiller, at:

1. Idræt og Sundhedsudvalget, Natur, Miljø og Klimaudvalget, Børn, Familie og Ungeudvalget, Kultur og Fritidsudvalget, Omsorg og Livskraftsudvalget og Arkitektur, Byplan og Trafikudvalget drøfter og videregiver evt. kommentarer til notatet 'Et levende kvarter vi deles om' til økonomiudvalget.
2. Økonomiudvalget godkender, at udkastet til notatet sendes i høring.

Sagsfremstilling

Visionen samt Masterplanen for Favrholt stadionkvarter beskriver blandt andet:

- at Favrholt Stadionkvarter skal være et kvarter i Hillerød, hvor alle føler sig hjemme og skal kunne leve et aktivt og sundt hverdagsliv
- at vi skal skabe grundlaget for det gode liv med bedst mulige rum og rammer for fællesskab, hvor mennesker kan blomstre
- at samarbejdet mellem brugere, naboer og eksperter skal sikre liv og læring fra dag ét
- at vi skal skabe klogt m² på tværs af aktører, hvor alle får mere til rådighed ved at dele
- at blandingen af funktioner og brugere skal skabe rammen om det gode liv hele dagen, ugen og året.
- at stadion med tilhørende sportsfaciliteter skal være kvarterets dagligstue - et fællesrum, et nabolag og et kulturelt mødested.

Med udgangspunkt i både vision og masterplan har en arbejdsgruppe på tværs af fagafdelinger samarbejdet med udviklingsselskabet Propreco A/S og Gehl Arkitekter om udarbejdelsen af notatet 'Et levende kvarter vi deles om'. Et notat om fællesskab og samarbejde i stadionkvarteret. Samtlige fagudvalg samt økonomiudvalget behandlede i august 2022 en sag om integration og fællesskaber i stadionkvarteret, herunder orientering om processen for udvikling af nærværende notat.

Formålet med notatet har været at igangsætte en dialog og idéudviklingsproces om, hvordan der skabes en høj grad af deling af funktioner og ressourcer i stadionkvarteret. Ligeledes har det været formålet at udvikle et notat, der kan indgå i den videre proces med udviklingen af kvarteret. Notatet er udarbejdet til inspiration og som en invitation til at nytænke og eksperimentere med løsninger, der kan være med til at sikre, at visionen bliver konkretiseret.

Ud over de nævnte parter, der har været med til at udarbejde notatet, har en række aktører været inviteret til interviews og dialog i forbindelse med udvikling af notatet. Dette har været repræsentanter for idrætsforeninger og -institutioner, kulturinstitutioner, kirke, forsamlingshuse, erhvervsforening, lokalråd, ungdomsuddannelsesinstitutioner samt udsatte-, handicap- og seniorrådene. Det er disse aktører, der høres i den kommende høringsproces som opfølgning på aktørernes bidrag og deltagelse i processen.

Notatet bygger på og indeholder hovedpointer fra dialogen mellem de parter, der har været involveret. Derudover indeholder notatet brugerfortællinger fra fremtidens kvarter, præsentation af diverse inspirationsbyggerier, en række eksempler på mulig integration af funktioner og brugere, overvejelser omkring organiseringen i det fremtidige kvarter samt et dialogværktøj.

Notatet henvender sig til alle de aktører, der skal arbejde med udviklingen af kvarteret nu og i fremtiden. Det er hensigten, at vi som kommune selv kan benytte os af ideer, eksempler og pointer fra notatet. Eksempelvis når vi skal udvikle kommunale tilbud og byggerier i kvarteret. Ligesom det kan anvendes i dialogen mellem kommunale og private aktører om udviklingen, samt at private aktører kan lade sig inspirere af og anvende notatet.

I første omfang forventes det, at notatet vedlægges som bilag ved det kommende udbud af stadionkvarteret. Tilbudsgiverne skal redegøre for og vil blive evalueret på i hvilken grad de løsninger, de byder ind med, understøtter intentionerne i notatet. Eksempler herpå kan være at tilbudsgivere, på et overordnet niveau, skal redegøre for fx omfang, placering og karakter af rum og faciliteter, der enten har offentlig adgang eller kan deles af flere brugere, herunder beboere, foreninger og selvorganiserede grupper, brugstider (varighed og tidsrum) samt økonomi for brug af de nævnte rum og faciliteter.

Notatet lægger op til, at kommunen inviterer kommende parter til at byde ind på tankesættet omkring deling, fællesskaber og partnerskaber i det kommende kvarter. Men notatet lægger også op til, at kommunen spiller en rolle i forhold til eksempelvis at nytænke egne byggerier, dele funktioner og indgå i en organisering i kvarteret. I den forbindelse opfordres fagudvalgene til at drøfte den kommunale rolle i relation til at understøtte tankerne i notatet, samt niveauet for den kommunale involvering i eks. organiseringen i stadionkvarteret.

Tidsplan for høring af notatet:

April: Fagudvalg drøfter og evt. kommenterer udkast til notatet + økonomiudvalget sender udkastet i høring.

April/maj: Høringsperiode.

Juni: Endelig behandling i økonomiudvalget og byrådet.

Retsgrundlag

Ikke relevant for sagen.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning i Idræt og Sundhedsudvalget den 11-04-2023

Udvalget drøftede notatet og sender sagen videre til økonomiudvalget.

Beslutning i Natur, Miljø og Klimaudvalget den 11-04-2023

Udvalget drøftede notatet 'Et levende kvarter vi deles om' jf. indstillingens punkt 1. Udvalget glæder sig over, at temaet om bæredygtighed fylder meget i oplægget. Udvalget vil opfordre til, at relevante forsyningsleverandører medtages blandt de kommende aktører (s. 5 i oplægget).

Udvalget opfordrer endvidere til, at borgerne i området også får mulighed for at engagere sig i biodiversitetsprojekter.

Udvalget sender sagen videre til økonomiudvalget.

Beslutning i Børn, Familie og Ungeudvalget den 12-04-2023

Udvalget drøftede notatet og sender sagen videre til økonomiudvalget.

Afbud: Mie Lausten (A)

Fraværende: Jørgen Suhr (B)

Stedfortræder: Peder Bisgaard (A)

Beslutning i Kultur og Fritidsudvalget den 12-04-2023

Udvalget godkendte indstillingen, og udvalget ønskede at understrege, at da fællesskaber ikke altid opstår af sig selv, så vil facilitering og koordinering af aktiviteter mv. også være nødvendig fra kommunal side for at realisere tankerne.

Udvalget sender sagen videre til økonomiudvalget.

Beslutning i Omsorg og Livskraftsudvalget den 12-04-2023

Udvalget godkendte indstillingen og sender sagen videre til økonomiudvalget.

Udvalget bemærker, at der skal være fokus på universel design i arbejdet med stadionkvarteret, og at det af boligstrategien fremgår, at byrådet også lægger vægt på, at der etableres billige/mindre boliger.

Udvalget gør endvidere opmærksom på, at der kan være behov for, at kommunen skal understøtte fællesskaberne i kvarteret, og at dette kan være forbundet med ekstra omkostninger.

Beslutning i Arkitektur, Byplan og Trafikudvalget den 13-04-2023

Udvalget drøftede notatet 'Et levende kvarter vi deles om' jf. indstillingens punkt 1. Udvalget udtrykker tilfredshed med notatet. Udvalget bemærkede, at der er vigtigt at der er fokus på byrum og grønne områder.

Udvalget sender sagen videre til økonomiudvalget.

Afbud: Tue Tortzen (Ø)

Bilag

Udkast_Notat_Et levende kvarter vi deles om_230327

Punkt 13: Nyt fra udvalgsformanden og forvaltningen

21/18057

Indstilling

Direktionen indstiller, at Natur, Miljø og Klimaudvalget tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Udvalgsformanden og forvaltningen giver en opfølgende orientering om udvalgets sager, årsplan samt orienterer om aktuelle emner med interesse for udvalget.

Udvalgets årsplan er vedlagt som bilag.

Retsgrundlag

Ikke relevant for sagen.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning i Natur, Miljø og Klimaudvalget den 11-04-2023

Udvalget tog orienteringen til efterretning.

Bilag

NMK årsplan 2023 - april

Punkt 14: Digital godkendelse af referat

22/14484

Beslutning i Natur, Miljø og Klimaudvalget den 11-04-2023

Godkendt.